

SVINE expressen

Nr. 21

15. oktober 2014

Indhold

Svineproduktion

- Efteråret er over os
- Tjek på vaccinationsprogrammet og kan dine medarbejdere teknikken?
- Tablets på staldgangen
- Rotter på loftet??
- Skuldarsår

Finans og råvarer

- Markedsorientering – fokus på protein

Dyrlægen

- Nyheder fra amerikansk svineproduktion

Miljø

Svineproduktion

Efteråret er over os

Af virksomhedsrådgiver Kjeld Askjær
tlf. 7660 2386

Ventilation

Det er på høje tide at tænke på, om ventilationsanlægget er parat til at klare efteråret og vinteren.

Kontroller om alle spjæld og servomotorer fungerer korrekt.

Tjek at vægventiler og ventilationsskorstene er rene, således at spjældene i dem kan lukke tæt i de kølige perioder, så koldluftsnedslag undgås.

Afprøv med røg, om luften bevæger sig hensigtsmæssig. Koldluftsnedslag og træk medfører luftsvejsproblemer og halebid.

Jeg oplever ofte, at ventilen til varmetilførslen har sat sig fast i sommerens løb og jeg har set de første smågrise "hundefryse" i smågrisehulerne, fordi ikke alle har noteret sig, at sommeren er ved at være forbi og temperaturen dermed er faldet.

Lys

Efteråret nærmer sig og det er igen tid til rengøring af lysstofrør i løbekontrolafdelingen. Alle lysstofrør skal naturligvis virke,

men hvis I ikke får lavet en måling af lysmængden, efter at I har rengjort alle rør, så ved I ikke hvor meget lys, der faktisk er. Lysmængden måles af elektrikerens. Det vigtigste er, at målingen foretages og at der er lys nok i soens hovedhøjde.

Det har før været praksis at fokusere meget på lyset i løbeafdelingen, men husk at de drægtige søer også har behov for lys.

Jeg har igen i år flere steder konstateret, at der ikke er fokus nok på lys, varme og ventilation – det er vigtigt at ofre nok opmærksomhed. Herved undgås mange problemer

Tjek på vaccinationsprogrammet og kan dine medarbejdere teknikken?

Af virksomhedsrådgiver Kjeld Askjær - tlf. 7660 2386

I artiklen om ventilationsanlægget har jeg nævnt luftvejsproblemer. I samme ombæring vil jeg anbefale, at man snakker vaccinationsprogrammet grundigt igennem med besætningsdyrlægen. Her tænker jeg ikke kun på luftvejsinfektioner og eventuelt vaccination mod influenza i efteråret. Gennemgangen af vaccinationerne bør omhandle hele vaccinationsprogrammet samt selve teknikken.

Jeg var for nylig på besøg i en besætning, hvor medarbejderne ikke udførte vaccinationsteknikken korrekt og samtidig brugte vaccinerne på det forkerte tidspunkt. Dette medførte, at jeg lavede min egen lille undersøgelse blandt mine kunder og i en ERFA gruppe, og jeg måtte med skam konstatere, at det ikke stod helt godt til.

Derfor anbefaler jeg, at man får hele vaccinationsprogrammet grundigt gennemgået og vaccinationsteknikken lært eller genopfrisket.

Tablets på staldgangen

Af virksomhedsleder Leif Vestergaard
tlf. 2349 0507

Den moderne teknologi vinder frem i svine-staldene som et effektivt værktøj til de daglige registreringer. Flere sparer en del tid i det daglige arbejde ved at anvende en tablet til registreringerne på staldgangen. Dermed undgår man først at notere ned med papir og kuglepen, for derefter på et senere tidspunkt at sætte sig ved computeren og taste registreringerne.

Tablets kan bruges til mange ting så som daglige registreringer i Agrosoft, foderjustering, samt noter i Excel ark eller Word dokumenter.

Opsætningen fungerer ganske nemt ved, at tabletten har forbindelse til internettet vha. indbygget simkort

eller trådløst netværk. Herefter opkobles der til stald-computeren, hvor der kan indtastes direkte på computeren. Vi har i SvineRådgivningen flere erfaringer med brugen af tablets i stalden, men må erkende, at det er et overset værktøj, som ofte kan reducere tidsforbruget væsentligt i det daglige arbejde.

Hvis du ønsker at høre mere om, hvordan du kan spare tid i det daglige arbejde vha. tablets, er du meget velkommen til at rette henvendelse til Leif Vestergaard på tlf. 2349 0507.

Rotter på loftet??

Af miljø- og svinerådgiver Kira Langkjer
tlf. 7660 2191

Opformeringen af rotter har været stor i år, hvilket betyder, at du skal være særlig opmærksom på rottebekæmpelse. I flere tilfælde lever bekæmpelsesfirmaerne ikke op til de vilkår, der står anført i kontrakterne mht. bekæmpelse af rotter i produktionen. Specielt hvis du er hjemmeblander er det vigtigt at holde rent omkring kornindtaget, da rotter foretrækker rent korn. Hvis der er adgang til rent korn, vil rotterne foretrække dette frem for rottegiften.

Det er vigtigt at foretage en grundig bekæmpelse nu, for senere at tage en grundig gennemgang af bedriften med rottefængerne for at få udpeget tilholdsstederne, så disse kan blive udbedret.

Skuldørsår

Af miljø- og svinerådgiver Kira Langkjer - tlf. 7660 2191

I 2013 er 1.229 danske sobesætninger blevet undersøgt for skuldørsår. Her blev det påvist, at 2,9 % af søerne i farestalden havde skuldørsår. Forekomsten af svære skuldørsår var helt nede på 0,27 %. Optællingen viste endvidere, at 92 % af alle besætninger havde mindst én so med et let skuldørsår, samt at 27 % af alle besætninger havde mindst én so med et svært skuldørsår i farestalden.

Afdelingschef i VSP, Poul Bækbo udtaler: "Selvom forekomsten af skuldørsår nu ser ud til at være på et fint lavt niveau, er der stadig grund til at opfordre alle til at holde fokus på forebyggelse af skuldørsår. Det drejer sig bl.a. om huldstyring og om brug af blødt underlag til søer med risiko for at udvikle skuldørsår".

I Fødevarestyrelsens nye vejledning om vurdering af skuldørsår, deles skuldørsår op i lette og svære skuldørsår efter den metode, der er udviklet i et samarbejde mellem VSP, Aarhus og Københavns Universitet, Fødevarestyrelsen og Dyr lægeforeningen.

Vurderingen af skuldersår foretages på en stående so ved måling af såret på den sværest angrebne skulder på 15 x 15 cm med skulderkammen som centrum. Skuldersårsskalaen har følgende trin:

- **Ingen eller små skuldersår:** Ingen hudforandringer eller hudforandringer og sår, der på *det bredeste sted måler mindre end 2 cm*.
- **Lette skuldersår:** Et tilnærmelsesvist rundt sår med veldefinerede kanter, der på det bredeste sted måler mindst 2 cm, men som ikke er et svært skuldersår.
- **Svære skuldersår:** Et tilnærmelsesvist rundt sår med veldefinerede kanter, der på det bredeste sted måler mindst 5 cm, og er omgivet af en fortykket rand.

Til vurdering af et sårs sværhedsgrad anvendes skuldersårsmåleren, der er udsendt til alle sobesætninger.

Det er vigtigt, at samtlige sobesætninger har en handlingsplan for håndtering af søer, der har en risiko for at udvikle skuldersår. Søer med skuldersår skal tilses dagligt, og hvis såret ikke heler hurtigt op, skal soen have et blødt underlad (blød gummimåtte) eller flyttes til en sygesti.

Finans og råvarer

Markedsorientering – fokus på protein

Af råvarerådgiver Bjørn Asmussen, JL Finans & Råvarer A/S

Sojaskråprisen nærmer sig fakta i markedet

Der har i lang tid ikke været en logisk sammenhæng mellem forventninger til høsten/mængder i markedet og prisen på soja – set ud fra et historisk perspektiv. Her ved indgangen til USA høsten er priserne dog faldet støt og markant. Det hænger naturligvis sammen med, at det næsten ikke kan gå galt med høsten længere, når målet er så tæt på.

I sidste nummer af SVINEekspressen skrev vi om korrektioner i markedet, og det var netop, hvad vi så for en lille uge siden. Prisen steg med ca. 3-5 kr. uden egentlige nyheder. Priserne er igen tilbage ved udgangspunktet, og månedens USDA rapport, som udkom fredag aften, gav ikke støtte til sojaskråen. Tværtimod blev produktionen opjusteret en smule, og rapporten må beteges som tæt på neutral for sojaskråen.

Vi har stadig de laveste prisniveauer for hele 2015, som ligger i niveauet 260 kr. - stadig fordelt mellem en lidt højere pris første halvår og lavere pris andet halvår 2015. Vi nærmer os noget, der ser fornuftigt ud i forhold til fakta.

Sojaskråen har nået flere års lavpunkt målt i børspriser. Et niveau, som begynder at se rigtig ud trods andre faktorer som fx dollarkursen, der stadig giver en negativ effekt ude i de danske fodersiloer på ca. 12 kr.

Sojahøsten er "så småt" i gang, og lykkes det at bjærge den nordamerikanske soja i den kommende tid - uden "grus i marskineriet" - er det umiddelbart et godt tidspunkt at bruge høstpresset til at lave yderligere afdækning for protein. Med nuværende fakta i markedet så virker det usandsynligt, at vi skal have markante stigninger på protein - og i særdeleshed ikke, når vi samtidig er på vej til afregningspriser på mælk og kød, der mildest talt ikke bidrager til øget forbrug. Forventningerne til stigende dollarkurs er intakte, så vi er nødt til at se yderligere fald på sojabørsen, hvis vi skal afvente afdækning alt andet lige.

Skal foderoptimeringen justeres?

Rapskagerne/skrå udvikler sig normalt i takt med sojapriserne, men de markante fald på sojabørsen har endnu ikke påvirket rapsproteinerne. Det er tegn på, at rapsproteinerne har været billige i forhold til sojaskråen (derfor var der heller ikke meget soja i sommerens optimerede færdigfoderblandinger). Det vil være naturligt, hvis rapsproteinerne giver efter på et tidspunkt, og falder i lighed med soja.

Dyrlægen

Nyheder fra amerikansk svineproduktion

Af dyrlæge Kasper Jeppesen, Danvet
tlf.: 4041 9188

PRRS

Amerikanske dyrlæger har stor erfaring i praktisk håndtering og sanering af PRRS fra sohold. Ved udbrud og ved saneringer bruges et koncept, der kaldes "load, close and homogenize". Det går ud på, at alle avlsdyr, der skal bruges de kommende 200 dage, samt alle søer vaccineres med levende PRRS vaccine 2 gange med 4 ugers mellemrum. Efter de 2 vaccinationer har alle søer og polte samme immunstatus og de næste 200 dage tilføres ingen dyr, som er modtagelige overfor PRRS. Efter 200 dage vil alle de smittede og vaccinerede dyr have clearet sig fra PRRS virus, og hvis der er udført

en tilstrækkelig virusmanagement i farestalden, vil der ikke længere være PRRS virus i soholdet. Derefter kan der indsættes PRRS frie polte, og besætningen kan saneres, hvis dette ønskes. Hvis der er stor risiko for, at besætningen bliver reinficeret med PRRS, sanerer de ikke soholdet, men sørger i stedet for at holde immuniteten så høj som muligt. Dette gøres ved at vaccinere alle søer i soholdet 3-4 gange årligt mod PRRS.

PED

Det er en virussygdom, som ramte rigtig mange amerikanske farme sidste efterår og vinter. Sygdommen er forårsaget af en Corona virus, som giver et meget akut forløb, der i løbet af 1-2 døgn rammer alle grise i farestalden. Tilsyneladende har der ikke været udbrud henover sommeren, men det frygtes nu, at der i løbet af efteråret og vinteren vil ske nye udbrud. Smitten er bl.a. sket gennem blodplasma i fravænningsfoderet, så derfor er blodplasma nu taget helt ud af foderblandingerne.

Sygdomsangreb af PED håndteres på følgende måde, hvor dag 0 er dagen, hvor farmen rammes:

- Dag 0: Alle grise over 7 dage fravænnedes og fjernes fra farmen. Alle yngre grise aflives, da alle disse alligevel vil dø af infektionen.
- Dag 0-16: Alle grise aflives ved fødsel.
- Tarmsæt fra syge grise blendes og gives til alle søer 3 gange i løbet af drægtighed samt til alle polte på mellem 6 og 30 uger. Der bruges en tyndtarm pr. 15 søer. Dette gøres for at danne immunitet og dermed råmælksantistoffer, som beskytter pattegrisene.
- Dag 17, tillad pattegrise at overleve. (dag 14 for søer, dag 21 for gylte). Virusmanagement i farestalden følges slavisk.
- Ved rengøring bruges sæbe, varmt vand, Virkon S og kalk.
- 6-8 uger efter udbrud fravænnedes negative grise, og PED er saneret ud af besætningen.

Circovirus, PCV2

Der vaccineres flere og flere søer og polte mod circovirus i USA. Ca. 60 % af alle polte vaccineres ind i besætningerne med en enkelt dosis på samme tidspunkt som der vaccineres mod parvo- og rødsyge. Antallet af besætninger, hvor der vaccineres søer, er ligeledes stigende. Det er sket efter, at undersøgelser har vist, at forekomsten af circovirus i blodet er større blandt kuld, hvor der er mange dødfødte grise end i kuld med mange levendefødte grise. Søerne vaccineres en gang om året på samme dag.

Amerikanerne er ved at falde ned af stolen, når vi beretter, at "kun" 50 % af de danske grise bliver vaccineret mod PCV2. Over 95 % af de amerikanske grise er vaccineret, og det er ikke en diskussion, om det skal gøres eller ej. Prisen for vaccination mod circovirus er stort set identisk med den, der ses i Danmark, så det er ikke her, årsagen skal findes. En af årsagerne er nok, at der er et større sygdomstryk i USA, samt at enhederne og systemerne generelt er lidt hårdere. Det gør, at der er øget behov for vaccination. Ligeledes må vi erkende, at amerikanerne er langt bedre til at måle på resultater og generelt finder sig i mindre "slinger i valsen". Circovirus er et problem for alle verdens grise i større eller mindre grad, men når vaccination kan fjerne dette problem, ja så vælger amerikanerne at vaccinere.

Det er en sygdom, som vi i Danmark skal være ekstra opmærksomme på, og der bør udtages blodprøver for at afdække hvor meget circovirus, der er i besætningen.

Miljø

*Af miljø- og svinerådgiver Kira Langkjer
tlf. 7660 2191*

Hvis du har en miljøgodkendelse fra før 2007 og dine jorde ikke er omfattet af fosforklasser, kan der med fordel søges om anmeldelsen "fulde stalde", hvor det er muligt at få flere slagtesvin i staldene.

Ansøgningen om "fulde stalde" omhandler kun slagtesvin og skal være indsendt til kommunen inden den 31. oktober 2014, da anmeldelsen ophører 31. december 2014.